GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 169. *Sâmbătă Duminecă 16 (28) Septemvre* **1884.**

Brașovŭ în 15 (27) Septemvre.

Vĕḍêndŭ cu câtă energiă și cu câtŭ devotamentŭ se luptă naționalitățile din Austria precum și unŭ milionŭ și jumĕtate de Croațĭ din partea de dincóce a monarchiei pentru interesele limbei lorŭ, ne cuprinde de multe orĭ unŭ sêmțŭ de îngrijire, de care nu ne putemŭ da séma la momentŭ și ne vine a întrebá: Facemŭ și noi Românii asemenea? Luptămŭ și noi cu aceeași energiă și cu aceeași ardóre, ca sĕ ne apĕrămŭ limba?

Noi ḍicemŭ că luptămŭ. Ce e dreptŭ pretutindenea se manifestă între Românĭ mare îngrijire și amărăciune din causa prigonirilorŭ și a insultelorŭ la care este mereu espusă limba română în Transilvania și Ungaria. Dér óre acéstă îngrijire și măhnire generală, ce nu se póte negá, este ea însășĭ lupta, orĭ este numai o pregătire la luptă?

Étă o întrebare, care trebue sĕ ne pună pe cugete. Căcĭ nu mai încape îndoélă, că ar fi o periculósă și stricăciósă amăgire, décă amŭ crede că luptămŭ, când în adevĕrŭ nu facemŭ decâtŭ a ne esprimá o îngrijire și o profundă nemulțămire?

Décă amŭ luptatŭ cum se cade și din tóte puterile în cursulŭ celorŭ 16 anĭ din urmă pentru apĕrarea limbei nóstre, trebue sĕ se védă resultatele. Se și vĕdŭ, dér de ce felŭ suntŭ ele?

Posițiunĭ părăsite și ocupate de contrarii noștri — étă în câteva cuvinte resultatulŭ stăruințelorŭ nóstre de până acum.

Ni se va rĕspunde: Amŭ părăsitŭ aceste posițiunĭ pentru că nu le-amŭ mai pututŭ ține față cu năvala grea a dușmanului.

Așa ar puté rĕspunde orĭ și ce comandantŭ alŭ unei armate séu a unei fortĕrețe, care a capitulatŭ. Dér consiliulŭ de rĕsboiu nu va fi multămitŭ cu atâta, ci va cere probe dela comandantŭ despre aceea, décă a încercatŭ totŭ ce i-a statŭ în putință spre a'șĭ apĕrá poșițiunea. Dela modulŭ cum va documentá elŭ acésta va depinde și sentința, de ací se va vedé, décă a luptatŭ cum se cade séu nu.

Au fostŭ de salvatŭ posițiunĭ marĭ, pentru apĕrarea cărora se póte aduce înainte că n'amŭ avutŭ destulă armată. Dér au fostŭ de apĕratŭ și posițiunĭ mai micĭ, unde amŭ fi pututŭ sĕ desvoltămŭ o resistență puternică. Făcutu-s'a acésta?

Nu voimŭ sĕ cercetămŭ acum ce s'a făcutŭ și ce nu s'a făcutŭ. In privința acésta ne-amŭ datŭ părerea altădată mai pe largŭ. Ne provocămŭ nnmai la casurile cele mai recente și întrebămŭ: în ce modŭ sciu sĕ resiste Românii din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca și Românii Năsĕudenĭ uneltirilorŭ de maghiarisare ale prefectului Banffy? Ce și câtŭ se face în comitatulŭ Carașiu-Severinului, în alŭ Făgărașului și alŭ Uniadórei și în tóte celelalte pentru apĕrarea limbei române? De altă parte întrebămŭ: ce resistență opunŭ organele nóstre scolare confesionale amestecului și planurilorŭ de maghiarisare ale organelorŭ guvernului?

Sêmțimŭ cu toții că resistența nóstră trebue sĕ fie slabă, deórece contrarii devinŭ pe ḍi ce merge totŭ mai cutezătorĭ și mai violențĭ.

Suntŭ în adevĕrŭ casurĭ în carĭ amŭ vĕḍutŭ luptându-se pentru limbă cu curagiu anticŭ multĭ bravĭ Românĭ. Ce folosŭ însĕ décă ei nu sunt susținuțĭ de ajunsŭ în lupta lorŭ curagiósă și décă stăruințele lorŭ cadŭ în cele din urmă jertfă uneĭ neesplicabile apatii?

Intr'aceea contrarii limbei nóstre ocupă pesițiune după posițiune....

De acéstă natură sunt îngrijirile, ce ne cuprindŭ, când ne cugetămŭ la luptele, ce le pórtă celelalte popóre pentru limbă și naționalitate.

De ce sĕ nu putemŭ merge și noi în urma lorŭ?

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 26 Septemvre. — In onórea lui Munkácsy s'a datŭ erĭ unŭ banchetŭ sĕrbătorescŭ, la care au asistatŭ somitățile societății. Părechea Munkácsy, condusă de ministrulŭ președinte, a fostŭ salutată la intrare cu entusiasmŭ. Munkácsy a fostŭ sĕrbătoritŭ cu numĕróse toaste. — Conferințele ministrilorŭ comunĭ s'au terminatŭ erĭ. Aḍi va fi unŭ consiliu de miniștri comunŭ sub președința Maiestății Sale.

Colonia, 26 Septemvre. — Părechea imperială a fostŭ primită erĭ cu strigărĭ entusiaste nesfîrșite, a visitatŭ părțile din nou formate ale orașului și la 4 óre a plecatŭ la Coblența.

Bruxela, 26 Septemvre. — Cercetările prin case se continuă. S'au găsitŭ, după cum spunŭ ḍiarele, arme, munițiunĭ, scrierĭ anarchiste. Se vorbesce chiar, că s'au descoperitŭ comploturĭ în contra siguranții statului. Arestările suntŭ numeróse.

Geneva, 26 Septemvre. — Alaltaerĭ au fostŭ 9, erĭ, după cum anunță ḍiarele, 6 morțĭ de coleră.

Pesta, 27 Septemvre. — Conferința comună a ministrilorŭ ținută erĭ sub președința Regelui a stabilitŭ bugetulŭ comunŭ în modŭ finalŭ. Deastădată nu e hotărâtă ḍiua convocării delegațiunilorŭ; e probabilŭ că ele vorŭ fi convocate la sfĕrșitulŭ luĭ Octomvre. Partida liberală a ținutŭ erĭ conferință, alegêndŭ președinte pe Gustav Viszolyi, ér vice-președințĭ pe Paul Daniel și Nicolaus Szatmary; apoi s'a stabilitŭ programa pentru constituirea camerei deputațilorŭ. Conferința independențilorŭ a amânatŭ constituirea pe ḍiua de 1 Octomvre, ér desbaterea programei partidei pe ḍiua de 29 Septemvre.

Paris, 27 Septemvre. — Trenulŭ de persóne de Bruxela s'a lovitŭ la Creil cu unŭ altŭ trenŭ; optŭ persóne au suferitŭ contusiunĭ mai ușóre. — Noua încercare cu balonulŭ dirigibilŭ, făcută erĭ pe unŭ timpŭ liniștitŭ, a isbutitŭ deplinŭ.

Berna, 27 Septemvre. — Consiliulŭ federalŭ a espulsatŭ șése lucrătorĭ din Germania și Austro-Ungaria pentru agitațiunĭ anarchiste.

CRONICA ḌILEI.

»Voința Națională,« organulŭ d-lui minstru-președinte Brătianu, salută cu următórele cuvinte sosirea părechei nóstre princiare de corónă la Sinaia:

»Aḍĭ AA. LL. Archiducele Rudolfŭ și Archiducesa Stefania, moștenitorii coronelorŭ austro-ungare, vorŭ fi óspeții MM. LL. Regele și Regina României în castelulŭ Peleșŭ. Acéstă visită făcută Suveranilorŭ noștri, în urma întrevederei celorŭ trei impĕrațĭ, este pentru România îndoitŭ bine venită: de o parte, ne probézá amicia și stima ce domnescŭ între curtea nóstră și cea din Viena; d'altă parte, ne asigură că întrevederea dela Skiernievice a garantatŭ și mai multŭ pacea Europei. Juna părechiă imperială pășesce pragulŭ castelului Peleșŭ în mână cu simbolulŭ păcei, cu ramură de maslinŭ. De aceea țéra întrégă cu bucuriă și recunoscință salută pe augustii óspețĭ dela Sinaia, strigêndŭ: Bine ațĭ venitŭ, solĭ ai păcei și armoniei!«

*

Amŭ avutŭ dreptate când amŭ datŭ espresiune îndoelilorŭ nóstre față cu faima rĕspândită ḍilele trecute, că baronulŭ Sennyey s'a împĕcatŭ cu d-lŭ Tisza și că va merge în viitorŭ mână în mână cu elŭ. In „Budapester Tageblatt« a apărutŭ la 24 l. c. unŭ comunicatŭ în care se ḍice, că baronulŭ Sennyey susține cele mai bune relațiunĭ cu comitele Albert Apponyi, șefulŭ oposițiunei moderate maghiare și că aḍĭ corespondézá cu elŭ. Nu este adevĕratŭ prin urmare că elŭ ar fi certatŭ cu Apponyi, după cum susținŭ oficioșii. Comunicatulŭ amenință totodată, că, décă foile plătite ale guvernului vorŭ mai cutezá a susține contrariulŭ, se vorŭ publicá, ca probă, scrisorile private ale lui Sennyey adresate lui Apponyi, care pnblicare numai unei singure persóne îi póte fi neplăcută și durerósă, și acéstă persónă este: Colomanŭ Tisza, ministrulŭ președinte.

*

Bugetulŭ ministerului de rĕsboiu alŭ Austro-Ungariei pe anulŭ 1885 se va mărí cu vr'o două milióne. Adaosulŭ privesce schimbărĭ organíce, aprovisionarea artileriei cu materialŭ, construcțiunea de corăbii, reînființarea unei academii militare medicale, instituirea unui alŭ patrulea depositŭ de remonțĭ și dotațiunea pentru esercițiile de tragere la tirŭ ale artileriei de fortărețe. Ministrulŭ de rĕsboiu are intențiunea, ca o sumă órecare sĕ fie întrebuințată pentru procurarea de provisiunĭ de reservă în articule de nutrimentŭ pentru casurĭ de rĕsboiu, precum carne-conserve, legume, romŭ, cafea, zacharŭ, sare, aromate, pesmețĭ, făină, fĕnŭ și ovĕsŭ; în timpŭ de pace se cumpĕră tóte aceste lucrurĭ mai eftinŭ, prin urmare elŭ recomandă aprovisionarea și din punctulŭ de vedere economicŭ. Ministrului-președinte ungurescŭ nu-i pré vine la socotélă mărirea bugetului de rĕsboiu și se va și opune reînființării Academiei Iosefine. Ce privesce mărirea bugetului de esterne cu vr'o 50,000 fl., guvernulŭ ungurescŭ o aprobă, căcĭ, ḍice elŭ, e absolutŭ necesară reforma consulară.

*

Sgomotele îngrozitóre despre mișcările »invincibililorŭ« irlandesĭ începŭ din nou a se împrăstiá în Anglia. »Times« află din isvorŭ demnŭ de încredere, că »invincibilii« plănuescŭ atentate nouĕ pentru celŭ mai apropiatŭ timpŭ, și anume când negura se va iví. Atentatele ar fi îndreptate, se ḍice, în contra membrilorŭ familiei regale și altorŭ persóne politice înalte. Spre scopulŭ acesta, unŭ inginerŭ espertŭ, care a fostŭ în serviciulŭ nihiliștilorŭ, lucréză bombe esplosibile. Se vorŭ aruncá în aerŭ unele monumete și edificii, între care și unŭ numĕrŭ de biurourĭ polițienescĭ. O'Donovan Rossa ar fi oferitŭ unŭ premiu aceluia, care ar dá celŭ maĭ bunŭ planŭ pentru aruncarea în aerŭ a edificiului parlamentarŭ. Atentatele asupra edificielorŭ publice se vorŭ comite în acelașŭ timpŭ în Londra, Dublin și Manchester, séu după împrejurărĭ pe rândŭ.

Décă aceste comunicărĭ ale lui »Times« suntŭ adevĕrate, nu se scie, dér că pe Englesĭ i-a cuprinsŭ gróza, e fórte adeveratŭ.

»NEMZET« DESPRE CESTIUNEA LIMBEI.

Oficiosulŭ »Nemzet«, vorbindŭ despre mișcările federaliste din Austria, ḍice că esemplulŭ acesteia nu póte încurajá pe agitatorii naționalităților din Ungaria (da de nu! — Red. G.) Aduce ca esemplu Elveția, că e împărțită în trei părțĭ cu trei limbĭ deosebite în justiția și administrațiune, dér ținuturĭ mai micĭ nicĭ acolo n'au teritoriu de limbă separatŭ, precum se împarte cu încetulŭ statulŭ austriacŭ. In Belgia, unde suntŭ 3 milióne flamandesĭ și numai $2^1/_2$ milióne francesĭ, abia de la 1870 încóce se publică legile în două etxte autentice: francesŭ și flamandes In Statele Unite din America limba oficială în justiția și administrația, precum și în scóle este cea englesă. Numai în Austria federațiunea gramaticală întrece federațiunea politică, și în acéstă direcțiune lucréză chiar ómenii lui Herbst, Nemții, așa că se va nasce unŭ haosŭ în administrația și justiția, de nu i se va puté dá de capŭ.

In statulŭ ungarŭ, dice »Nemzet,« nu póte fi vorba de tendinţe federalistice, ci este admisă numai o singură politică, aceea, care are de scopŭ consolidarea rassei maghiare. Ungaria nu póte creá teritorii de limbă, pentru că nicăirĭ naţionalităţile nu suntŭ aşa de amestecate ca în Ungaria. Numai limba maghiară formézá unŭ teritoriu limbisticŭ omogenŭ. In 30 de comitate limba maghiară e absolutŭ preponderantă, totŭ aşa în cele mai multe oraşe; ér unde limba maghiară este în minoritate, acolo Nemţii, aliaţii credincioşĭ ai rassei maghiare (!) facŭ maioritatea.

»Nemzet« încércă apoi a dovedi cu date statistice, câtŭ de amestecate suntŭ limbile în ţinuturile locuite de naţionalităţĭ: vorbesce de 45₀/⁰ Ungurĭ, 13₀/⁰ Nemţĭ şi Slovacĭ, 16₀/⁰ Românĭ, 4⁰/₀ Croaţĭ şi Sêrbĭ şi 3⁰/₀ Rutenĭ. După ce citézá aceste cifre croite pe calapodulŭ unguresců, amintesce că în Transilvania se vorbescŭ 3 limbĭ, în Ungaria de sudŭ 4 limbĭ, şi prin urmare din causa acésta nu póte fi în Ungaria, decâtŭ o singură limbă de statŭ: limba rassei care susţine statulŭ, limba maiorităţii, limba culturii...

Aşa vorbesce »Nemzet« Nimica nou, ci totŭ lucrurĭ vechi, ce le cetimŭ în presa ungurésca în fiecare di. Dér dovedesce în acelaşĭ timpŭ, că statulŭ ungarŭ nu se póte administrá numai cu limba maghiară, tocmai pentru că este aşa mixtŭ. Până acum noi sciamŭ că Ungurii facŭ numai a treia parte din poporaţiune, nu jumătate cum dice »Nemzet,« şi érăşĭ scimŭ că, decă — după cum susţine elŭ — în 30 de comitate Ungurii facŭ maioritate, despre ceea ce ne îndoimŭ fórte multŭ, sigurŭ că în 20 de comitate maioritatea absolută este a Românilorŭ. Suntŭ în Ardélŭ comitate curatŭ românescĭ şi ţinuturĭ unde poţĭ călětori cu sěptămânile până sě daĭ de o comună ungurésca.

Dér scimŭ noi că argumentele nu folosesŭ lui „sic volo sic jubeo" alŭ d-lui Tisza; de aceea va trebuĭ sě se alégă şi fără voinţă ministrului şi a organelorŭ lui.

DESCHIDEREA ESPOSIŢIUNEI COOPERATORILORU IN IAŞI.

Cetimŭ în „Liberalulŭ" din Iaşĭ:

Sâmbătă, 8 Septemvre, s'a deschisŭ esposiţiunea Cooperatorilorŭ românĭ în oraşulŭ nostru. Incă de la 9 óre diminéţa, piaţa Stefanŭ celŭ Mare erá plină de lume cu tóte că pentru întrunirea cortegiului se hotărîse orele 10. S'a alesŭ ca punctŭ de întélnire statua nemuritorului erou Stefanŭ celŭ Mare, care cu mâna sa de bravŭ părea că protege inaugurarea acestei marĭ opere patriotice în capitala Moldovei.

Pe la 10 óre şi jumětate tóte autorităţile civile şi militare, împreună cu iubitulŭ nostru óspe d. D. C. Butculescu, preşedintele şi iniţiatorulŭ societăţilorŭ cooperative din România, erau adunate. Veneratulŭ nostru cetăţénŭ d. Dim. Gusti, a rostitŭ următórea cuvêntare:

»Diua erá frumósă şi cerulŭ strălucitorŭ de lumină, iar ţéra, căcĭ România cu capulŭ ei stá întrunită în acestŭ locŭ, spre a fi faţă şi cu veneraţiune şi cu amorŭ sě salute inaugurarea statuei nemuritorului domnŭ Stefanŭ Vodă. A trecutŭ de atuncĭ unŭ anŭ, trei lunĭ şi optŭ dile, şi totŭ în acestŭ locŭ şi totŭ sub podóba acestui cerŭ bine-voitorŭ, o alésă şi imposantă adunare, din nou este grupată spre a începe o serbare nouă: Sěrbătórea muncei, sěrbătórea existenţei omului, după cum glasulŭ celui prea puternicŭ din vécurĭ dise: »Şi întru sodórea feţei tale, vei trăi.« Şi din acésta sudóre a muncei stórsă cu hărnicia şi sciinţă se nasce bogăţia, care îndestuléză şi îndulcesce cu mulţumire viéţa omului pregătindŭ şi cercândŭ treptatŭ nemurile la puterea, mărimea şi dominaţiunea lorŭ socială. Lângă piciórele acestui colosŭ de mărire alŭ ţěrei, la umbra acestorŭ flamure tricolore, carĭ au întreţěsutŭ naframa de mirésă a României şi brâulŭ ei celŭ tare alŭ unirei, noi trebue ca cu înţelepciune şi siguranţă sě muncimŭ.

Brasda culturală a ţěrei, mulţumită instituţiunilorŭ nóstre liberale, e trasă; şi dacă sěrmanulŭ nu are plugŭ şi boi, ca legendarulŭ movílei lui Purcelŭ, apoi, iacă de nu domnulŭ, umbra lui ne dice: plugŭ şi boi de muncă aflaţĭ în îndemnulŭ, încurajarea, sprijinulŭ şi pilda dată de societatea cooperatorilorŭ românĭ, care a şi începutŭ lucrulŭ. Onóre şi gloriă ţie nobilă societate pentru mântuitórea iniţiativă ce ai luatŭ! Nu darŭ de la cartea domnéscă din Vaslui, ca în di de Paştĭ, se mai ridică glasulŭ lui Stefanŭ, ci din palatulŭ vecheĭ capitale a Moldovei şi din pragulŭ bisericei acestui domnŭ ce este în faţa nóstră pare că se aude şoptindu-se:

„Pasŭ înainte şi la muncă."

„Sě mergemŭ darŭ, sě mergemŭ la templulŭ muncei, pe care astă-dĭ cooperatorii 'lŭ deschidŭ la noi. Mai înainte însă vě rogŭ daţi'mĭ dorulŭ inimei vóstre, dati'mĭ şi avêntulŭ sufletului vostru alŭ tutulorŭ, pentru ca în numele acestui oraşŭ sě potŭ dice:

„Pe geniulŭ muncei, scumpă Românià,
„Iaşĭ 'lŭ salută cu dorŭ şi mândriă."

Trăiască România! Trăiască Regele şi Regina! Trăiască societatea cooperatorilorŭ! »Sě mergemŭ fraţilorŭ.«

După care, în sunetulŭ musicilorŭ şi în strigătele pline de entusiasmŭ ale publicului asistentŭ, cortegiulŭ a plecatŭ spre localulŭ esposiţiunei în modulŭ următorŭ: gendarmii călărĭ, musica militară, comitetulŭ secţiunei societăţei cu banierele secţionale şi unŭ drapelŭ naţionalŭ, exponenţii împreună şi membrii societăţilorŭ învitate, o sută lăutarĭ carĭ esecutau marşulŭ cooperatorilorŭ şi în fine cortegiulŭ se încheiá printr'unŭ plutonŭ de gendarmĭ călărĭ. Procesiunea a urmatŭ strada Mare până la intrarea esposiţiunei.

SCIRI MERUNTE.

Trenulŭ, care a dusŭ părechia princiară de corónă la Sinaia, a sositŭ la gara de aicĭ Joi la 3 óre 15 minute. La gară se aflau representanţii autorităţilorŭ şi ai armatei, ca la trebuinţă sě fie la disposiţiune; presenţa lorŭ însă n'a fostŭ de locŭ necesară. Numai la plecarea trenului s'a arătatŭ la feréstră părechia princiară de corónă publicului, care se adunase în numěrŭ fórte mare.

—0—

Părechea princiară de corónă a călětoritŭ din Viena până la Sinaia cu unŭ trenŭ de curte compusŭ din 4 vagóne, nou construite de căile ferate ungare. Intocmirea internă a vagónelorŭ e fórte elegantă şi practică, mai alesŭ budoarulŭ şi comera de toaletă a princesei de corónă suntŭ modelŭ de eleganţă.

—0—

Amŭ împărtăşitŭ întrunŭ numěrŭ mai de multŭ alŭ diarului nostru, că în nóptea de 29 Maiŭ c. unŭ focŭ grósnicŭ a distrusŭ totŭ avutulŭ economului Almaşanŭ Nechita din Vişagŭ, com. Clujului, adecă casa, grajdulŭ şi 4 vacĭ, rěmânêndŭ nenorocitulŭ omŭ în sapă de lemnŭ, cu 4 copii toţĭ měrunţĭ. Pentru a scóte din nevoiă pe sěrmanulŭ omŭ, s'a formatŭ unŭ comitetŭ ajutătorŭ, compusŭ din d-nii: Iónŭ Iliovicĭ, preotŭ şi preşedinte; Mierca Iónŭ jude comunalŭ, Filipŭ Nichita subjude, Pascalău Georgiu curatorŭ prim., membri. Comitetulŭ, care ne-a trimisŭ şi o adeverinţă oficiósă, apeléză la tóte inimile generóse, sě binevoiască a ajutorá după puţinţă pe sěrmanulŭ omŭ trimiţêndu-se ofertele mărinimóse la redacţia »Gazetei Transilvaniei.«

Au contribuitŭ până acumŭ d-nii: Iónŭ Iliovicĭ preotŭ gr. cat. în Vişagŭ 1 fl., I. Cristea vicenotarŭ în Sěcuieu 1 fl., Mierca Iónŭ jude comunalŭ Vişagŭ 1 fl., Pascalău Georgia curatorŭ prim. în Lunca Vişagului 1 fl.

—0—

Preotulŭ reformatŭ din Mureşŭ-Oşorheiu, Ludvig Tolnay, a găsitŭ cu cale sě těmăeze cu bastonulŭ pe stradă pe profesorulŭ Edmund Nemes. Ne-o spune »Kolozsv. Közlöny.«

—0—

In anulŭ viitorŭ, studenţii universitarĭ din România îşĭ vorŭ ţiné congresulŭ în Brăila.

—0—

Telegrama, ce au adresat'o studenţii din Bucurescĭ şi Iaşĭ, întrunıţĭ în congresŭ la Galaţĭ, A. Sale princesei Elena Cuza la Ruginósa sună astfelŭ, după »L'Indép. Roum.«: »Unirea făcêndu-se în Galaţĭ, tinerimea universitară salută în Voi pe soţia Bărbatului, care a sěvêrşitŭ unirea ţěrii şi a datŭ pămênturĭ ţěranilorŭ.«

—0—

Acelaşŭ diarŭ spune, că încercarea ce s'a făcutŭ la Sinaia cu lumina electrică a avutŭ unŭ resultatŭ escelentŭ. Efectulŭ este admirabilŭ.

—0—

Raportulŭ, ce s'a distribuitŭ consiliului generalŭ de instrucţiune, întrunitŭ în Bucurescĭ, cere pentru instrucţiunea primară în scólele rurale, ca sě se institue o comisiune de trei membri pentru întocmirea unei programe privitóre la organisarea grădinilorŭ de copii. Actuala programă a scólelorŭ primare rurale se va menţiné timpŭ de şése anĭ, cu modificarea clasei I, pe lângă care vorŭ fi grădinĭ de copii, şi a ultimelorŭ clase, care vorŭ fi scóle de adulţĭ, cu unŭ cursŭ de şépte anĭ. Aci se va învěţá folosirea instrumentelorŭ agricole.

—0—

Din Bucurescĭ s'au trimisŭ 9 vagóne încărcate cu bucăţĭ de focŭ de artificii, ce se va dá în onórea părechei princiare de corónă a Austriei.

—0—

Lunĭ a muritŭ în Milanŭ preotulŭ dela biserica Sf. Maria de-acole, don Giovanni Sartori. Pe patulŭ de mórte elŭ a cerutŭ sě i se ardă cadavrulŭ. Marţĭ s'a şi esecutatŭ dorinţa rěposatului, asistândŭ la acestŭ actŭ publicŭ numerosŭ. Archiepiscopulŭ din Milanŭ a interdişŭ clerului sěu d'a binecuvêntá mortulŭ în biserică, din care causă arderea s'a făcutŭ fără nicĭ o ceremoniă.

—0—

La »Romania,« diarulŭ românŭ ce apare în Roma în limba italiană, a tradusŭ — spune »Opinca« — marşulŭ Românilorŭ din 1848: „»Deşteptă-te Române« etc. în limba italiană. Traducerea a isbutitŭ de minune.

CORESPONDENŢA NOSTRA DIN COMITATE.

Chiheriulŭ inferiorŭ, 19 Septemvre.

In 18 Septemvre la 9 óre a. m. s'au licitatŭ bunurele erariale ale Chiheriului inferiorŭ, Cacuciu şi Sierbeniu, la oficiulŭ perceptoralŭ din Reghinulŭ Săsescŭ. Dupăce comuna nóstră la 1882, fiindŭ publicate spre vêndare 300 jugěre, móra şi cărciuma preţuite la 21,000, n'a putulŭ corespunde acelei sume, de astădată spre uşurinţa şi bucuria nóstră s'aŭ vêndutŭ din acelea numai arătoriulŭ şi

---

FOILETONŬ.

Călětoria lui Stanley prin Africa centrală.

Din timpurile cele mai vechĭ şi până în dilele nóstre popórele cultivate şi-au datŭ tóte silinţele, ca sě studieze câtŭ se póte mai cu temeiu pămêntulŭ, acestŭ globŭ pe care locuimŭ. Se înţelege, că unŭ astfelŭ de studiu se póte face numai cu încetulŭ şi este împreunatŭ cu felŭ de felŭ de greutăţĭ şi pericole.

O mulţime de ómenĭ curagioşĭ şĭ-au pusŭ în pericolŭ, şi şĭ-au jertfitŭ viaţa pentru cercetarea regiunilorŭ dela polulŭ nordicŭ, şi totuşĭ aceste ţinuturĭ nu suntŭ pe deplinŭ cunoscute. Ţinta principală a călětorilorŭ, despre cari e vorba, findŭ polulŭ nordicŭ însuşĭ, de bună sémă va avé sě mai aştepte încă multă vreme, până când va isbuti sě străbată cine-va la elŭ.

Totŭ asemenea o cétă întrégă de bărbaţĭ curagioşĭ şi-au îndreptatŭ privirile spre misteriosulŭ continentŭ alŭ Africei, au nesocotitŭ orĭ ce greutăţĭ, au înfruntatŭ o mulţime de pericule, şi acum, de-o bucată de vreme încóce, multe din locurile góle de pe hărţile acestui continentŭ uriaşŭ s'au acoperitŭ cu acele culorĭ, linii şi puncte, carĭ însemnéză graniţe, riurĭ, munţĭ şi localităţĭ. Din anŭ în anŭ geografia acestei părţĭ de pămêntŭ s'a îmbogăţitŭ în modulŭ celŭ mai îmbucurătorŭ...

Câtŭ de multŭ însě a mai rěmasŭ de făcutŭ, câte taine suntŭ încă de descoperitŭ... De óre-ce tocmai ceeace nu ni se dă numai aşa de-a gata, escită mai multŭ interesulŭ nostru, cu deosebire Africa a fostŭ în timpulŭ celŭ mai nou magnetulŭ, care a atrasŭ atenţiunea unui numěrŭ însemnatŭ de călětorĭ renumiţĭ. In câtŭ cu încetulŭ, după ce au învinsŭ o mulţime de greutăţĭ din cele mai marĭ, au putulŭ sě pětrundă aceştĭ bărbaţĭ meritaţĭ totŭ mai adêncŭ în continentulŭ, despre care e vorba, s'au apropiatŭ din di în di totŭ mai multŭ de ţinuturile din mijloculŭ lui.

De bună sémă cetitorilorŭ acestorŭ rêndurĭ nu le suntŭ necunoscute numele celorŭ mai de căpetenia dintr'acestĭ eroi, de bună sémă au auditŭ şi au cetitŭ despre unŭ Barth, Vogel, Rohlfs, Livingstone, Grant, Speke, Baker, Schweinfurth, Cameron etc. Toţĭ aceştĭ bărbaţĭ şi împreună cu ei încă mulţĭ alţii au jertfitŭ avere şi sânge, viaţa şi sěnětatea pentru studiarea misteriosului continentŭ. Lorŭ nu le-a păsatŭ nicĭ de climă, nicĭ de sělbaticĭ, nicĭ de animale răpitóre, şi nu puţinĭ din ei şĭ-au plătitŭ cu viaţa cutezanţa şi zelulŭ lorŭ pentru sciinţă.

»Dar óre,« va întrebá vre unulŭ din cetitorii acestorŭ rêndurĭ, „de ce facŭ ei lucrulŭ acesta? Ce lipsă avemŭ de studiulŭ unorŭ ţěrĭ, în care nu se va duce nicĭ unulŭ din noi şi în care póte nu va locuí niciodată vre unŭ Europénŭ?«

Ilŭ facŭ, pentru ca sě-şĭ stêmpere setea de sciinţă şi peste totŭ sě îmbogăţéscă cunoscinţele omenimei. Ilŭ facŭ, pentru ca sě deschidă continentului nostru căi nouě de comerciu, prin carĭ putemŭ trage folóse însemnate. Ilŭ facŭ în fine — şi de bună sémă acesta nu este punctulŭ celŭ mai neînsemnatŭ — pentru ca sě lăţéscă lumina şi năravurile bune şi în acele părţĭ rěmase în întunerecŭ vreme atâtŭ de îndelungată.

Nu suntŭ aceste lucrurĭ nobile, înalte, care merită sprijinulŭ oricăruĭ omŭ adevěratŭ? Şi nu suntŭ de condamnatŭ aceia, carĭ dau din umerĭ cu nepăsare, când audŭ vorbindu-se despre vrednicii bărbaţĭ, carĭ se espunŭ pentru nisce scopurĭ aşa de sfinte?...

Onóre şi recunoscinţă vecĭnică li se cuvine acestorŭ adevěraţĭ eroi! —

Mulţĭ ómenĭ au despre Africa o ideă cu totulŭ totŭ falsă. Ei credŭ că acéstă parte de pămêntŭ este alcătuită mai numai din ţěrĭ pustii, neroditóre, în care Europenii nu potŭ pětrunde în nicĭ unŭ chipŭ.

In realitate este cu totulŭ altfelŭ. Multe din ţinuturile uriaşului continentŭ au o climă cu multŭ mai temperată, decâtŭ cum s'ar puté aştepta cineva, avêndŭ în vedere posiţia lorŭ geografică. Ele suntŭ roditóre, bogate de rîurĭ şi lacurĭ, şi peste totŭ de o frumseţă deosebită.

cositoriulŭ în sumă de 5363 st. adecă 48 jug. Îndată ce am înţelesŭ acésta subscrisulŭ în totŭ modulŭ am cugetatŭ că amŭ pute sĕ le cuprindemŭ pentru noi şi sĕ scăpămŭ de streinii cu carĭ avemŭ multe neplăcerĭ şi ce sĕ vedĭ? În mai multe rĕndurĭ adunêndu-ne, consultêndu-ne amŭ stăruitŭ în totŭ modulŭ pentru cumpĕrarea celorŭ 58 jugĕre cu orĭ ce preţŭ şi amŭ triumfatŭ. În séra din 16 Septemvre convocândŭ adunarea în scólă — la repeţita mea convocare din comuna nóstră s'au înscrisŭ 18 proprietarĭ cu câte 100 fl. cu 200 fl. şi cu 300 fl. spre acoperirea sumei de 5363 fl. preţulŭ estimărei, apoi pe ḑiua ficsată mai susŭ cu mine în frunte 7 inşĭ mergêndŭ la loculŭ destinatŭ, amŭ vĕḑutŭ mai mulţĭ domnĭ cum se încercau să ne strice, m'am temutŭ multŭ, dér vĕḑêndŭ pericululŭ ne-amŭ băgatŭ în casa d-lui advocatŭ P. Barbu, cu care consultândŭ amŭ dobênditŭ de la acestŭ bărbatŭ nobilŭ sfatŭ şi ajutorŭ în lipsa cea mai mare. Astfelŭ la licitaţiă amŭ eşitŭ învingĕtorĭ asupra jidanului cârciumarŭ Solomon Rozenmann din Kőszvényes Remetea, care voi sĕ cumpere pămênturile pentru locuitorii maghiarĭ din Jobagytelki. — A cerutŭ 200 fl. de la noi sĕ se retragă de la licitaţiune. Advocatulŭ notru licitá, ofertulŭ erá pe mésă, jidanului i-a băgatŭ o frică de mai pe urmă cerea de la ai nostri şi 50 fl. v. a. sĕ'i pună în palmă înainte de starea licitaţiunei, dérŭ Românulŭ nostru bravŭ Harşianŭ G. îĭ ḑise ‚mai stai o ţîrŭ, jupâne! până se va încheia licitaţiunea.« Jidanulŭ Rozenmann a apromisŭ tremurândŭ 5600 fl. v. a. S'a deschisŭ ofertulŭ nostru şi étă că conţinea 5601 v. a. diferinţa 1 fl. Sciutŭ lucru este că jidanulŭ a fostŭ pactatŭ cu locuitorii vecinĭ, décă ar putea triumfá asupra nóstră! — căcĭ amŭ avutŭ multe neplăcerĭ cu ei şi vitele lorŭ. Acum însă dóră Dumneḑeu ne va scăpá! Aşa amŭ eşitŭ cumpĕrêndŭ cele 58 jug. erariale din teritoriulŭ otarului nostru comunalŭ în ḑiua de 18 Septemvre spre bucuria tuturorŭ locuitorilorŭ din comuna nóstră.

Am vĕḑutŭ şi unŭ casŭ care nu mi-a plăcutŭ! Parochulŭ din Cacuciu Simionŭ Suciu a alergatŭ şi la Direcţiunea din Cluşiu spre a puté pentru comuna de acolo cumpĕrá 28 jug., dérŭ Trutza Iános curatorŭ primarŭ în Beica română şi docentele Simionŭ Borda de acolo i-au stricatŭ pe Cacucenii cu ofertulŭ apromiţêndŭ de la 1124 fl. 1521 fl. asta nu mi-a plăcutŭ de locŭ! cu atâta mai tare că suntŭ vecinĭ şi ar trebui sĕ trăiască în armonia cea mai bună, precândŭ chiar aceea lipsesce! — pe noi ne nimicesce a invidiei rĕutate....

Amŭ înţelesŭ că bunulŭ celŭ de la Şerbenĭ ar stá sĕ-lŭ cumpere domnulŭ notarŭ Grama totŭ pentru comună. Onóre tuturora acelora carĭ au stăruitŭ pentru binele şi folosulŭ comunelorŭ. Lauda şi recunoscinţa tuturorŭ acelora carĭ ne-au ajutatŭ în acestŭ lucru, éră eu mulţămescŭ din adînculŭ inimei mele preoţescĭ amicului şi conscolarului meu d-lui advocatŭ Patriciu P. Barbu pentru consiliulŭ şi ajutorulŭ bănescŭ alŭ d-sale. Dumneḑeu sĕ remunereze aceea faptă nobilă şi salutară făcută pentru noi, căcĭ dacă nu erá dînsulŭ spre ruşinea şi paguba nĕmului nostru românescŭ ne cocoloşea unŭ evreu venitŭ erĭ alaltaerĭ pe aice cu rizele (sdrenţele) în spate. D'apoi necazulŭ pe viitoru, décă Maghiarii ar fi întratŭ în otarulŭ comunei nóstre!!

Onóre fiă fiilorŭ mei sufletescĭ din parochia Chiherului de josŭ şi mulţămita mea cordială că au ascultatŭ sfatulŭ meŭ părintescŭ, care totŭ déuna a stăruitŭ numai şi numai pentru binele, fericirea şi înaintarea lorŭ, despre ce ei numai acum după vro 11 anĭ s'au convinsŭ.

Am adusŭ aceste la cunoscinţa publicului cetitorŭ, ca cetindŭ aceste şire şi unde s'arŭ ivi astŭ felŭ de casurĭ sĕ se pótă orienta prin ómenĭ esperţĭ şi sĕ se lase în scirea sântului, cum ḑice Românulŭ cum a vré Dumneḑeu — pentru că Dumneḑeu voiesce — numai omulŭ sĕ siléscă din rĕsputerĭ, căcĭ ḑice scriptura: de totŭ lucrulŭ de 'lŭ vorŭ cere li se va témplá lorŭ.«

Totodată dorescŭ ca după ce comuna acésta n'are pădure nicĭ alte venite decâtŭ tóte sarcinele le acopere din repartiţiunĭ, aşa repartiţiune la biserică, repartiţiune la scólă, repartiţine la comună, notarŭ, medicŭ, şi mai scie Dumneḑeu câte!! ḑicŭ dorescŭ sĕ mai vĕdŭ şi aceea, că cumpărămŭ şi celea 240 jug. pădure a erariului totŭ în toritoriulŭ otaruluĭ, nostru. Şi după aceea sĕu şi inainte de aceea: cârciuma erariului care ar aduce comunei nóstre unŭ venitŭ celŭ puţinŭ de 500 fl. pe anŭ. Câm cu greu darŭ la Dumneḑeu tóte suntŭ cu putinţă numai sĕ voescă şi omulŭ.

Ier. de Hârşanu,
parochŭ românŭ.

Stipendii şi ajutóre la meseriă şi industriă.

„Telegrafulŭ Românŭ“ publică în Nr. 105 a. c. unŭ importantŭ concursŭ pentru 102 stipendii şi 22 ajutóre, ce se vorŭ conferí pe anulŭ 1885 din cunoscuta fundaţiune Andronicŭ. Concursulŭ este subscrisŭ de Escel. Sa Archiepiscopulŭ şi sună:

Din fundaţiunea Andronicŭ suntŭ de a se conferí pe anulŭ 1885 următórele stipendii şi ajutóre:

a) **una sută** de stipendii şi ajutóre de câte 30 fl. pentru tinerĭ, carĭ au intenţiunea de a se aplicá ca novicĭ la meseriă şi industriă, apoi pentru învĕţăcei aplicaţĭ deja la meseriă şi industriă, şi în fine pentru învĕţăceii, carĭ au devenitŭ sodalĭ (calfe) în anulŭ curentŭ 1884;

b) **unspreḑece ajutóre** şi anume: **cincĭ** câte de 100 fl., **patru** de câte 150 fl. şi **două** câte de 200 fl. pentru sodalĭ (calfe), carĭ suntŭ în condiţiunile recerute de a se face măestrii;

c) **două stipendii** de călĕtoriă, şi anume: **unulŭ** de 200 fl.. ér **altulŭ** de 300 fl. pentru sodalĭ (calfe), carĭ voiescŭ a călĕtorĭ afară din patriă, pentru a se perfecţione în meseria sĕu industria lorŭ.

Toţĭ carĭ voescŭ a concurge la aceste stipendii şi ajutóre trebue sĕ dovedéscă:

a) prin atestatŭ de la oficiulŭ parochialŭ concernentŭ, că suntŭ românĭ greco-orientalĭ din Transilvania;

b) prin atestatulŭ oficiului comunalŭ, starea averei proprie şi a părinţilorŭ;

c) prin atestatulŭ oficiului parochialŭ, la care aparţine concurentulŭ sĕu familia concurentului, dacă trăescŭ părinţii, câţĭ copii minorenĭ suntŭ, câţĭ din aceştia umblă la scólă?

În specialŭ **tinerĭ**, carĭ au **intenţiunea** de a se aplicá ca novicĭ la meserii şi concurgŭ la unŭ stipendiu câte de 30 de fl., afară de recerinţele generale indicate mai susŭ trebue sĕ mai întrunéscă următórele condiţiunĭ:

1. Sĕ nu fie mai tinerĭ de câtŭ de 12 anĭ;
2. Sĕ fie absolvatŭ cu succesŭ bunŭ celŭ puţinŭ scóla elementară (atestatele scolastice);
3. Sĕ fi încheiatŭ contractŭ cu măestrulŭ conformŭ §-lui 61 alŭ legei industriale (art. leg. XVII: 1884), ceea ce se va dovedí prin aşternerea contractului

Învĕţăceii aplicaţĭ deja la măestriă sĕu industria carĭ concurgŭ la stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale trebue sĕ mai întrunéscă următórele condiţiunĭ:

1. Sĕ fie angajatŭ la vre-unŭ măestru cu contractŭ, care sĕ se alăture la cerere.
2. Sĕ aibă purtare bună dovedită cu atestatŭ dela măestrii, la carĭ au fostŭ şi sunt aplicaţĭ.

Sodalii, carĭ concurgŭ la ajutorŭ anualŭ câte de 30 fl., afară de recerinţele generale trebue sĕ întrunéscă următórele condiţiunĭ:

1. Sĕ fie devenitŭ în anulŭ 1884 sodalŭ (certificatulŭ de sodalŭ).
2. Sĕ aibă atestatŭ dela măestri despre purtarea bună. Sĕ producă şi alte documente recomăndătóre; precumŭ d. e. dacă suntŭ membri ai vreunei reuniunĭ de sodalĭ (certificatŭ dela presidentulŭ reuniuneĭ respective).

Sodalii, carĭ concurgŭ la ajutorŭ cate de 100 fl., 150 fl. şi 200 fl., pentru a se putea face măestri, au sĕ întrunéscă afară de recerinţele generale încă următórele condiţiunĭ:

Sĕ fie declaraţĭ în regulă sodalĭ (certificatulŭ de sodalŭ).

2 Sĕ fi lucratŭ celŭ puţinŭ 3 anĭ ca sodali (certificate dela măestri).

În cerere sĕ arate anume: unde voesce a se aşeḑá ca măestri şi ce felŭ de mijlóce bănescĭ mai au, asemenea sĕ producă şi alte documente recomăndătóre, precumŭ d. e. că suntŭ membri ai vre-unei reuniuneĭ de sodalĭ (certificatŭ dela presidentulŭ reuniuneĭ respective).

Sodalii, carĭ concurgŭ la vre unŭ stipendiu de călĕtoriă câte de 200 fl. séu 300 fl., afară de recerinţele generale, au sĕ mai întrunéscă următórele condiţiunĭ:

1. Sĕ fi absolvatŭ celŭ puţinŭ 4 clase gimnasiale séu reale (atestate de scóle).
2. Sĕ fie declaraţĭ în regulă sodalĭ (certificatulŭ de sodalŭ).
3. Sĕ fi lucratŭ celŭ puţinŭ treĭ anĭ ca sodalŭ (certificate dela măestri).

Concurenţii la aceste stipendii de călătoriă au sĕ arate în cererile lorŭ, în ce limbĭ sciu vorbí şi scrie, şi care este planulŭ detaiatŭ alŭ călĕtoriei lorŭ.

Dela toţĭ concurenţii de orĭ ce categoriă se recere ca cererile sĕ fie scrise şi subscrise cu mâna lorŭ propriă adresate consistoriului archidecesan gr. or. din Sibiu, şi sĕ intre aicĭ celŭ multŭ până la **1 Decemvre a. c. stilulŭ vechiŭ.**

Cererile sosite după terminulŭ defiptŭ şi cele ce nu vorŭ fi instruate precumŭ se recere mai susŭ, nu se vorŭ luá în considerare.

DIVERSE.

Moltke şi Victor Hugo. — Din Ragaz se scriu următórele interesante şire: »În vreme ce privirile Europei întregĭ sunt îndreptate spre Skiernievice, teatrulŭ întâlnireĭ monarchilorŭ, romanticele nóstre băi au fostŭ teatrulŭ unui intermezzo, décă nu atâtŭ de impozantŭ, dar' de sigurŭ fórte interesantŭ. Doi bărbaţĭ marĭ petrecŭ în mijloculŭ nostru, spre a se recreá de necasurile şi ostenelile de peste anŭ: Victorŭ Hugo şi contele Moltke. Publiculŭ cu mare curiositate aşteptá prima lorŭ întâlnire, şi întréga aristocraţiă făcea la conjecturĭ, că óre în acelŭ momentŭ ce atitudine va observá marele poetŭ şi marele şi tăcutulŭ strategŭ. În sfîrşitŭ momentulŭ multŭ doritŭ sosi. La fântână se întâlniră cei mai eminenţĭ doi bărbaţĭ ai secolului nostru. În timpŭ ce Moltke 'şĭ păstră sângele rece, pe faţa lui Victorŭ Hugo se vedea puţină confusiune. Pentru unŭ momentŭ credemŭ că marele francesŭ 'şĭ va luá pălăria sĕ salute, — darŭ numai pentr'unŭ momentŭ, că-cĭ fruntea i se încreţi şi privindŭ în josŭ trecŭ celŭ mai mare poetŭ francesŭ pe lângă generalulŭ germanŭ, fără a saluta. Póte că 'şĭ-va fi adusŭ aminte de Sedanŭ.«

Descoperiri din epoca de bronzŭ. — A. Schärfel, directorulŭ museului Tatra din Felka a dăruitŭ în ḑilele trecute directorului museului naţionalŭ o sabiă de bronzŭ, lungă şi bine conservată. — La Pancota, comitatulŭ Aradului, în ruinele unei vechĭ bisericĭ s'au aflatŭ obiecte fórte interesante din epoca de bronzŭ. Ludovicŭ Medgyaszray le-a dăruitŭ cabinetului de archeologiă alŭ museului naţionalŭ unguresců. Între obiectele aflate sunt bucăţĭ de bronzŭ, carĭ verosimilŭ sunt rĕmăşiţe din clopotulŭ ce s'a topitŭ, când a arsŭ biserica, apoi crucĭ, pintenĭ etc. şi afară de acestea mai multe monete din diferite epoce, între acestea se află unŭ interesantŭ esemplarŭ de pe timpulŭ regelui Sigismundŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Ce e dreptŭ suntŭ şi multe locurĭ de acelea, în care Europénulŭ n'are ce căutá, locurĭ, care nu suntŭ altceva, decâtŭ pustiurĭ fără margini acoperite cu nĕsipŭ sĕu ţinuturĭ mlăştinóse, în care numai nisce seminţii sĕlbatice de Negri suntŭ în stare a duce o viéţă din cele mai amărîte.

Aprópe nicĭ unulŭ din bărbaţii, carĭ şi-au îndreptatŭ paşii spre continentulŭ africanŭ, nu s'a distinsŭ prin curagiulŭ şi succesele lorŭ ca eroulŭ acestei scrierĭ: Henry M. Stanley.

Numele lui adevĕratŭ este James Rowland şi loculŭ în care s'a născutŭ St. Asaph, în Wales (a. 1840). Când erá de trei anĭ, miculŭ James fŭ datŭ în îngrijirea orfanotropiului din acestŭ oraşŭ, unde fŭ crescutŭ şi instruitŭ în tóte cele bune şi folositóre până la vêrsta de 13 anĭ, când intră ca ucenicŭ la o corabiă.

Elŭ ajunse pânŭ în New-Orleans în America nordică, unde găsi ocupaţiune în casa unui neguţătorŭ cu numele Stanley.

Prin diliginţa sa neobosită şi prin purtarea sa cea bună tĕnĕrulŭ Rowland îşĭ câştigă într'atâta iubirea stăpânului sĕu, încâtŭ fŭ adoptatŭ de acesta ca fiŭ. De aicĭ înainte elŭ nu se mai numĭ James Rowland, ci Henry M. Stanley. După mórtea binefăcĕtorului sĕu, începêndu-se rĕsboiulŭ între statele nordice şi cele sudice, Stanley întră în serviciulŭ confederaţilorŭ (alŭ cestorŭ din urmă).

În curêndŭ elŭ fŭ luatŭ ca prinsonierŭ şi trimesŭ la marina Statelorŭ Unite, unde ajunse până la rangulŭ de stegarŭ.

După încheierea păcii eroulŭ nostru călĕtori în 1865 prin Turcia şi Asia mică. În 1868 se duse ca corespondentŭ alŭ ḑiarului »New-Jork-Herald« cu armata englesă în Abisinia.

Proprietarulŭ acestui ḑiarŭ, d-lŭ James Gordon Benett, vĕḑŭ că Stanley este unŭ tĕnĕrŭ de totŭ capabilŭ, şi hotărî sĕ-lŭ întrebuinţeze şi pentru lucrurĭ mai însemnate.

Vestitulŭ misionarŭ şi călĕtorŭ englesŭ Livingstone se îndreptase în tómna anului 1865 din nou spre Africa. În scurtă vreme se lăţi scirea, că elŭ ar fi fostŭ omorîtŭ de nisce seminţii sĕlbatice. Numaĭ o espediţiune, care s'ar fi întocmitŭ anume pentru căutarea lui, ar fi pututŭ constatá, décă mai trăiesce, sĕu décă a muritŭ.

Mai bine de trei anĭ de ḑile trecură, fără ca sĕ se mai audă nimicŭ de multŭ meritatulŭ călĕtorŭ, până când în 1869 d-lŭ Benett, proprietarulŭ marelui ḑiarŭ din New-York îşĭ făcŭ planulŭ, ca sĕ se trimétă nisce ómenĭ, carĭ sĕ-i dea de urmă.

Cu ducerea la îndeplinire a acestui lucru impreunatŭ cu atâtea greutăţĭ dênsulŭ îlŭ însărcină pe Stanley.

Eroulŭ nostru fŭ de faţă la deschiderea canalului de Suez, trecŭ după aceea la Persia şi la India, şi apoi se îndreptă spre Zanzibar. Aicĭ îşĭ tocmi elŭ o cétă de 200 bărbaţĭ şi porni spre interiorulŭ Africei, ca sĕ-lŭ caute pe Livingstone.

După învingerea unorŭ greutăţĭ nespusŭ de marĭ ajunse elŭ în 3 Noemvre la Ugigi lângă lacul Tankanika unde-lŭ găsi pe Livingstone. Împreună cu acesta cercetă partea nordică a lacului Tankanika şi în Marte 1872 plecă înapoi spre Zanzibar, unde şi ajunse cu norocire.

Mulţĭ se îndoiră la începutŭ despre adevĕrulŭ celorŭ raportate de Stanley, de óre-ce multe lucrurĭ se păreu aprópe de necreḑutŭ. În curêndă însĕ se dovedi, că elŭ este unŭ omŭ iubitorŭ de adevĕrŭ şi că nu istorisesce altceva, decâtŭ ceea ce a vĕḑutŭ, a păţitŭ şi a auḑitŭ. Îndoiala arĕtată la începutŭ făcŭ mai târḑiu, ca renumele sĕu sĕ se rĕspândéscă şi mai multŭ prin întréga lume civilisată.

Livingstone îşĭ continuă călĕtoriile sale prin continentulŭ africanŭ până în 1 Maiu 1873, când reposă în Ilala la ţĕrmurile sudicŭ alŭ lacului Bangveolo. Servitorii credincioşĭ aduseră cadavrulŭ marelui călĕtorŭ până la ţĕrmurele de câtră rĕsăritŭ, de unde apoi îlŭ transportară în Anglia.

În biserica Westminster din London odihnescŭ rĕmăşiţele pământescĭ ale curagiosului şi neobositului Livingstone.*)

*) Pe la începutulŭ cuartualului ultimŭ vomŭ începe povestirea renumitei şi multŭ interesantei călĕtorii, pe care marele bărbatŭ englesŭ o întreprinse între anii 1874 şi 1877.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.50
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.40
Rentă de hârtiă 5% . .	88.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonurĭ rurale ungare . .	100.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 25
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.90
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	115.25
Renta de hărtiă austriacă	80.75
Renta de arg. austr. . .	81.05
Renta de aurŭ austr. . .	103.15
Losurile din 1860 . . .	134 60
Acţiunile băncei austro-ungare	852 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.—
Act. băncei de creditŭ austr.	289.90
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.78
Napoleon-d'orĭ	$9.67\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.70
Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 11 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	$93\frac{3}{4}$	vênd.	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%) . .	„	$92\frac{1}{2}$	»	$93\frac{1}{2}$
» convert. (6%) . .	»	$96\frac{1}{4}$	»	$97\frac{1}{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	$31\frac{1}{2}$	»	33
Credit fonc. rural (7%) . .	»	102	,	103
» „ „ (5%) . .	„	91	„	$91\frac{3}{4}$
» » urban (7%) . .	»	$101\frac{1}{4}$	,	$102\frac{1}{2}$
» » , (6%) . .	»	97	»	98
» , » (5%) . .	»	$86\frac{1}{2}$	»	$87\frac{1}{2}$
Banca naţională a României	,	1400	,	1402
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	,	365.	,	367
« » » Naţională . .	,	244	»	245
Aurŭ	,	4 25.%	,	5·90
Bancnote austriace contra aurŭ	,	2.06.	,	2.08

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Septemvre st. n. 1884.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.15	Vênd.	9.18
Argint romănesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.65
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.94
Imperialĭ	»	9.87	»	9.90
Galbenĭ	»	5.64	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

5269—1884 tk. számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatoság közhirré teszi, hogy Nica G. György végrahaitatónak Radoiu Simion és neje végrehajtást szenvndő elleni 400 frt. tőkekövetelés és járlékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék terűletén lévő a holbaki határon fehvő, a holbaki 206 sz. tjkvben irt 194|2 hr. szám alatti ház és kertre az árverést 410 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884 évi Oktober hó 3-ik napján délelött 9 orakor Holbák község irodájában megtartandó nytlvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozok tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagy is 41 frt. készpénzben vagy az 1881 LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi November 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt ovadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biroságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brasson 1884 évi Junius hó 21-én.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Decsi, elnök. **Lupini**, h. jegyző.

3—3

Concursŭ.

Devenindŭ vacante următórele stipendii şi anume:

a) Celŭ de 100 fl. pe anŭ pentru studenţi la scóla comercială din patriă.
b) Celŭ de 50 fl. v. a. din fundaţiunea „Dobâca“ pentru gimnasiştĭ; născuţĭ din comitatulŭ de odinióră alŭ Dobâcei.
c) Celŭ de 20 fl. v. a. din fundaţiunea „E. D. Başota“, pentru gimnasiştĭ; cu preferenţă celorŭ din munţii apusenĭ sau din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului.
d) Celŭ de 60 fl. din fundaţiunea „Galliană“ pentru gimnasiştĭ.

Mai departe fiindŭ a se conferi de nou:

e) Unŭ stipendiu de 50 fl. din fundaţiunea fraţilorŭ (Radu şi George) Riurianu, pentru studenţĭ dela scóle medii.
f) 2 ajutóre à 20 fl. pe anŭ din fundaţiunea „Tofaleană“ pentru meseriaşi cu preferinţă pentru descendenţĭ din vr'o familiă a fostei comune „Tofalĕu.“

Se escrie prin acésta concursŭ pentru conferirea lorŭ. Cererile au se fie presentate subsemnatului comitetŭ până la 20 Octomvre st. n. a. c. însoţite pentru stipendiile de sub a—e de următórele documente:

1. Atestatŭ de botezŭ.
2. Atestatŭ scolasticŭ de pe semestrulŭ alŭ II-lea alŭ anului scolasticŭ precedentŭ.
3. Atestatŭ de frecuentare din anulŭ scolasticŭ curentŭ.
4. Atestatŭ de săraciă, eventualŭ de stare orfană, dela primăria comunală, vidimatŭ de oficiulŭ pretorialŭ.
5. Declaraţiunea că nu capĕtă din altŭ locŭ vre-unŭ stipendiu.

Ear la cele de sub f) pe lângă atestatŭ de botezŭ, atestatŭ scolasticŭ de celŭ puţinŭ a 4-a clasă elementară şi atestatŭ de săraciă, şi contractŭ încheiatŭ cu măiestrulŭ la care sĕ află în învĕţătură.

Din şedinţa comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, ţinutŭ la Sibiu în 3 Sept. st. n. 1884.

Iacobŭ Bologa, v.-preşedinte. **G. Bariţiu**, secret.

Insciinţare.

Dela 1. Octobre a. c. mĕ mutŭ cu locuinţa şi **cancelaria advocaţială** în strada Căldărarilorŭ Nr. 518, în localulŭ de pănă acum alŭ judecătoriei reg. de cercŭ, etagiulŭ I. unde în alŭ II-ea etagiu se află şi oficiulŭ telegraficŭ reg.

5—5 **IOSIFŬ PUŞCARIU.**

Tipografia Alexi Braşovŭ.